

MUZYKA. SZKOŁA PODSTAWOWA. KLASY 4–7

RAMOWY ROZKŁAD MATERIAŁU NAUCZANIA

Rozkład materiału dla klas 4–7 przewidziany do realizacji na 1 godzinę lekcyjną tygodniowo – 30 godzin w rocznym cyklu kształcenia.

KLASA 4

Rozdział I: „W poszukiwaniu muzyki”

- odgłosy przywiezione z wakacji
- poszukiwanie źródeł dźwięku w otoczeniu
- kontrasty muzyczne: wysoko-nisko, głośno-cicho, szybko-wolno
- sopran i bas
- instrumenty strunowe – właściwości strun, pudło rezonansowe
- skrzypce i kontrabas
- puls w muzyce
- ćwierćnuty i ósemki
- piosenka *Pałacyk Michla* i Powstanie Warszawskie

Rozdział II: „Jesienne nastroje”

- poprzednik i następnik
- gama C-dur
- nastrój w muzyce
- wartość półnuty
- jesienna kompozycja na instrumentach szkolnych
- prezentacja fortepianu – budowa tego instrumentu
- Fryderyk Chopin – najślynniejszy polski pianista

Rozdział III: „Na krótkie i długie wieczory”

- polski hymn narodowy *Mazurek Dąbrowskiego*
- synkopa i ostinato
- „grające” przedmioty codziennego użytku wykorzystane w akompaniamencie
- cała nuta
- szkolne instrumentarium
- konstruowanie instrumentów według pomysłów uczniów
- piosenka *O kina daiko* – gra zespołowa

Rozdział IV: „W oczekiwaniu na święta”

- kropka z prawej strony nuty
- formy muzyczne AB, ABA
- ilustracja głosem, gestem lub na instrumencie pogody zimowej
- znaczenie znaków chromatycznych (krzyżyk, bemol, kasownik)
- kolędy do grania na instrumentach
- pastorałki i kolędy
- tradycje świąteczne w naszych domach
- kolędowanie

Rozdział V: „Polski karnawał”

- polskie tańce narodowe
- podstawowe cechy poloneza
- wartość szesnastki
- wybrane kroki taneczne poloneza
- podstawowe cechy krakowiaka
- hejnał mariacki
- prezentacja wybranych kroków krakowiaka
- *Phynie Wisła, phynie* – granie i układ taneczny krakowiaka

Rozdział VI: „Spotkanie z kompozytorem”

- dzieciństwo i młodość Fryderyka Chopina
- utrwalenie wiadomości o fortepianie
- życie i twórczość najwybitniejszej postaci polskiej kultury muzycznej
- miejsca związane z Fryderykiem Chopinem

Rozdział VII: „W marcu jak w garncu”

- coda i mormorando
- rodzina instrumentów strunowych smyczkowych
- przedtakt
- niekonwencjonalne wykorzystanie kluczy do przygotowania akompaniamentu
- zwyczaje wielkanocne

Rozdział VIII: „Dźwiękami malowane”

- muzyka ilustracyjna
- tworzenie ilustracji dźwiękowej
- harfa
- umuzycznianie tekstów literackich i plastycznych
- etnografia i postać Oskara Kolberga
- polska muzyka ludowa w piosence i tańcu
- artystyczne opracowanie muzyki ludowej

Rozdział IX: „Majowe marzenia”

- Konstytucja 3 maja w pieśni *Witaj, majowa jutrzzenko*
- formy muzyczne AB, ABA, rondo
- przygotowywanie formy ronda

Rozdział X: „Już pachną wakacje”

- szanta
- gitara
- śpiew przy akompaniamencie gitary akustycznej
- folklor Podhala

KLASA 5

Rozdział I: „Z muzyką za pan brat”

- rola muzyki w życiu człowieka
- muzyka w różnych świątyniach
- negro spirituals
- gust muzyczny, samodzielne uzasadnianie wyborów
- rozrywkowa funkcja muzyki w dziejach ludzkości
- opracowanie koncertu przebojów
- piosenka *Siekiera*, *motyka* i piosenka wojenna

Rozdział II: „Opowie ci wiatr”

- nastrój w muzyce
- grupa instrumentów dętych blaszanych (rozpoznawanie brzmienia i fotografii)
- postać Jana Pawła II, papieża miłującego sztukę

Rozdział III: „Jesienna perkusja”

- niekonwencjonalne wykorzystanie „zbiorów jesieni” przy tworzeniu akompaniamentu
- historia instrumentów perkusyjnych
- instrumenty perkusyjne melodyczne i niemelodyczne
- Ignacy Jan Paderewski – wirtuoz, kompozytor, polityk, ambasador Polski

Rozdział IV: „Grudniowe zmierzchy”

- pastorałka *My też pastuszkowie*
- kapela ludowa
- kolędy i pastorałki – utwalenie terminów
- muzykowanie na instrumentach melodycznych
- zwyczaje bożonarodzeniowe

Rozdział V: „W tanecznym rytmie”

- rytmy, cechy i krok podstawowy mazura
- szybko i wolno – oberek i kujawiak
- rytmy kujawiaka i oberka, podstawowe cechy oraz wybrane kroki i figury tańców
- artystyczne opracowanie tańców narodowych

Rozdział VI: „Muzyka na scenie”

- muzyczne przedstawienia teatralne – opera i balet
- Stanisław Moniuszko
- pieśń *Prząśniczka*
- twórcy, wykonawcy i budowa opery – uwertura, aria, wstawki taneczne, akt, scena
- flet poprzeczny

Rozdział VII: „W muzycznym warsztacie”

- utwalenie i uporządkowanie wiedzy dot. rytmu, metrum i tempa
- utwalenie i uporządkowanie wiedzy dot. melodii
- artykulacja i dynamika w utworze muzycznym
- harmonia i barwa dźwięku
- trójdźwięk, akompaniament oparty na triadzie harmoniczej

Rozdział VIII: „Posłuchaj – świat śpiewa”

- zasady prawidłowego operowania głosem
- ćwiczenia dykcyjne, oddechowe i emisyjne
- podstawowe głosy ludzkie
- głos ludowej śpiewaczki „biały”
- muzyka regionu kurpiowskiego
- prezentacja brzmienia i budowy organów
- Johann Sebastian Bach

Rozdział IX: „Wiosenne wariacje”

- formy muzyczne – wariacje
- tworzenie wariacji o tematyce wiosennej
- oznaczenie *Da capo al fine*

Rozdział X: „W oczekiwaniu na letnie przygody”

- niekonwencjonalne wykorzystanie kamieni do zabaw muzycznych
- elementy ilustracyjne w utworach muzycznych
- charakterystyka regionu Kaszub

KLASA 6

Rozdział I: „Przyroda ma głos”

- dźwięki wydobywane przez zwierzęta
- utrwalenie budowy ludzkich narządów mowy, przypomnienie zasad higieny głosu
- utrwalenie: sopran, alt, tenor, bas
- wprowadzenie: śpiew a cappella i z akompaniamentem
- tworzenie akompaniamentu do piosenki *Odkrywcy muzyki*
- doskonalenie śpiewu wielogłosowego – kanon *Kiedy jesień*
- granie na dzwoneczkach/fletach *Arii Skołuby*
- chór mieszany, chłopięcy, żeński, męski
- śpiewanie wybranych piosenek – solo, tutti, z podziałem na role

Rozdział II: „Zawód kompozytor”

- kompozytorzy piosenek dla dzieci Adam Markiewicz i Krystyna Kwiatkowska
- akompaniament melodyczny do piosenki
- Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie

Rozdział III: „Pod wodzą batuty”

- orkiestra symfoniczna
- grupy instrumentów, zagadki słuchowe, rozpoznawanie barw instrumentów
- najwybitniejsi dyrygenci
- utrwalenie informacji o poznanych zespołach instrumentalnych
- schemat rozmieszczenia orkiestry
- rola dyrygenta i solisty w zespole (wirtuoz)
- partytura i batuta

Rozdział IV: „Świąteczne tradycje”

- granie na fletach/dzwoneczkach polskich kolęd i pastorałek
- realizacja partytur 2–3 głosowych

- śpiewanie znanych kolęd i pastorałek z akompaniamentem zaproponowanym przez uczniów
- kolędy i pastorałki źródłem inspiracji

Rozdział V: „Tańce królewskie i cesarskie”

- dawne tańce karnawałowe
- walc
- cza-cza, samba i rumba
- Karol Szymanowski i balet *Harnasie*

Rozdział VI: „Muzyczne rodziny”

- praca lutnika
- Johann Sebastian Bach
- organy

Rozdział VII: „Za kulisami dzieła sztuki”

- Filharmonia Narodowa
- Teatr Wielki Opera Narodowa
- muzyczna oferta programowa

Rozdział VIII: „Muzyczne dzieło sztuki”

- instrumenty zespołu rockowego
- notacja muzyczna dawna i współczesna

Rozdział IX: „Z malowanej skrzyni”

- Podlasie
- Rzeszowszczyzna
- Lubelszczyzna
- festiwale muzyki ludowej
- ludowe inspiracje
- folk

Rozdział X: „Wędrowki muzyczne”

- Rosja i Czechy – muzyka poważna tych krajów
- balet
- Austria i Włochy – przypomnienie kompozytorów tych krajów
- Hiszpania i flamenco

KLASA 7

Rozdział I: „Zatrzymać lato”

- rozpoznawanie instrumentów strunowych szarpanych
- faktura homofoniczna i polifoniczna
- fuga na chór recytujący
- muzykowanie wielogłosowe – śpiew, gra, recytacja
- *Czerwone maki na Monte Cassino* i historia powstania pieśni
- muzyka wykorzystywana w medycynie i marketingu

Rozdział II: „Muzyka na pogodę i niepogodę”

- techniki wokalne: rytmiczne skandowanie, rap, scat, vocal percussion

Rozdział III: „Z mocnym uderzeniem”

- muzyka rozrywkowa – pop i rock
- instrumenty zespołu rockowego
- gitara elektryczna i basowa

Rozdział IV: „Europa w świątecznym nastroju”

- Święta Bożego Narodzenia w Europie, zwyczaje bożonarodzeniowe
- granie i śpiewanie kolęd – austriackiej, czeskiej, włoskiej, hiszpańskiej, angielskiej i francuskiej
- elementy taneczne w polskich kolędach

Rozdział V: „Prywatka u babci i dziadka”

- przeboje pradziadków, dziadków, rodziców: fokstrot, tango, twist
- co tańczymy obecnie
- rock and roll
- muzyka rozrywkowa II połowy XX wieku

Rozdział VI: „Muzyka w kadrze i eterze”

- rola muzyki w filmie
- kompozytorzy muzyki filmowej
- muzyka „poważna” na dużym ekranie
- przeboje muzyki filmowej
- Leopold Stokowski i *Fantazja* Disneya
- polskie muzyczne Oscary
- początki polskiego radia nadawanego na żywo

Rozdział VII: „Wyśpiewać duszę”

- romantyczna pieśń solowa
- Franz Schubert
- wielogłosowa muzyka wokalna
- głosy ludzkie

Rozdział VIII: „Kolorowa wiosna”

- poezja śpiewana
- związki muzyki z tekstem
- techniki wokalne
- folklor Wielkopolski
- instrumenty elektroniczne

Rozdział IX: „Muzyka z humorem”

- kabaret i piosenka kabaretowa
- żarty muzyczne
- operetka i musical
- tango, fokstrot i kankan

Rozdział X: „Niech żyje muzyka!”

- źródła naszej kultury
- różnorodność muzyki
- uzasadnianie własnych preferencji muzycznych
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”